
Mindre hiv, men mer kjønnssykdom

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

AMANDA HYLLAND SPJELDNÆS

Universitetet i Oslo

Den globale hivsmitten har sunket de siste 30 årene, men smitten av andre seksuelt overførte infeksjoner har økt.

Illustrasjonsfoto: pederk/iStock

En ny, stor studie analyserte utviklingen i global, regional og nasjonal insidens av hivinfeksjon og andre seksuelt overførte infeksjoner blant unge fra 1990 til 2019 ⁽¹⁾. Samlet sank insidensen av hivinfeksjon fra 34,5 per 100 000 i 1990 til 22,7 i 2019. Insidensen av andre seksuelt overførte infeksjoner var høyere i 2019 enn i 1990, men sank mellom 2009 og 2019, dvs. i en periode da insidensen av hivinfeksjon sank mer enn fem ganger så raskt som nysmitten av andre seksuelt overførte infeksjoner. I flere mellominntektsland som Kina, Thailand og Brasil økte både antall nye tilfeller av hivinfeksjon og andre seksuelt overførte infeksjoner blant unge. Selv om nysmitten i mange lavinntektsland falt, er insidensen av hivinfeksjon og andre seksuelt overførte infeksjoner fremdeles høyest i disse landene, særlig i Afrika sør for Sahara. Studien viser store kjønnsforskjeller, der to tredeler av unge som smittes av seksuelt overførte infeksjoner, er kvinner.

- Denne studien gir et fascinerende fugleperspektiv på hvordan hivinfeksjon og andre seksuelt overførte infeksjoner har berørt og fortsatt berører unge mennesker i verden. Studien er et slags historisk verdensatlas som viser hvordan smitte og sykdomsbyrde har utviklet seg over flere tiår, sier Kåre Moen, som er lege og førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo.
- Det er verdt å merke seg at nysmitten av seksuelt overførte infeksjoner utenom hivinfeksjon er høyere blant verdens unge i dag enn den var for 30 år siden, sier Moen. Han er enig med forskerne bak studien i at forebygging av disse sykdommene i mange år har vært neglisjert politisk og i folkehelsekretser. Han påpeker at studien ikke har data om seksuell identitet eller kjønnsidentitet.
- Studien er viktig fordi den viser store, men likevel opprettelige forskjeller i forekomst og byrde av sykdom. Den bør føre til kritisk refleksjon og ny strategisk tenkning blant myndigheter, fagfolk og aktivister, sier Moen.

REFERENCES

1. Zhang J, Ma B, Han X et al. Global, regional, and national burdens of HIV and other sexually transmitted infections in adolescents and young adults aged 10-24 years from 1990 to 2019: a trend analysis based on the Global Burden of Disease Study 2019. *Lancet Child Adolesc Health* 2022; 6: 763–76. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 22. mars 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0818
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. mars 2026.